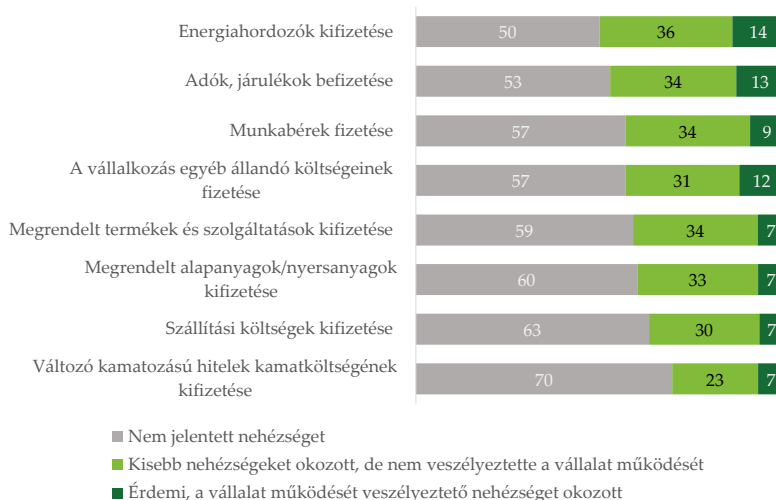

Gazdasági Havi Tájékoztató

A vállalkozások pénzügyi helyzete

A Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) féléves konjunktúravizsgálata részeként 2023 áprilisában összesen 2 061 hazai vállalkozás vezetője számolt be pénzügyi helyzetéről. A legtöbb vállalkozásnak a 2023 áprilisát megelőző hónapokban az energiahordozók kifizetése jelentette a legnagyobb pénzügyi problémát, ezt követte az adók és járulékok befizetése, valamint a... [Bővebben](#)

A minimálbér emelésére adott vállalati válaszok és béremelési tervek...

A versenyszférához sorolt hazai cégek majdnem kétharmada (61%) emelte vagy fogja még idén emelni az árait a minimálbér emelésére reagálva, fele (51%) pedig jelezte, hogy a tervezett beruházásokat elhalasztja. 2023-ra vonatkozóan a cégek 83%-a hajtott végre vagy tervez végrehajtani béremelést: a vállalkozások csaknem fele (49%), több mint... [Bővebben](#)

Nemzetközi tendenciák

Németországban az IFO üzleti bizalmi index értéke jelentősen csökkent májushoz képest. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) az előző hónaphoz képest szintén csökkent. [Bővebben](#)

A VÁLLALKOZÁSOK PÉNZÜGYI HELYZETE

A Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) féléves konjunktúravizsgálata részeként 2023 áprilisában összesen 2 061 hazai vállalkozás vezetője számolt be pénzügyi helyzetéről. A legtöbb vállalkozásnak a 2023 áprilisát megelőző hónapokban az energiahordozók kifizetése jelentette a legnagyobb pénzügyi problémát, ezt követte az adók és járulékok befizetése, valamint a munkabérek kifizetése.

A vizsgált pénzügyi nehézségek közül a vállalkozások több mint kétharmadát (68%) érintette legalább egy tényező kisebb vagy érdemi, a cég működését is veszélyeztető mértékben. A megkérdezett vállalkozások közül minden negyedik (24%) számolt be érdemi nehézségekről az adatfelvételt megelőző hónapokban.

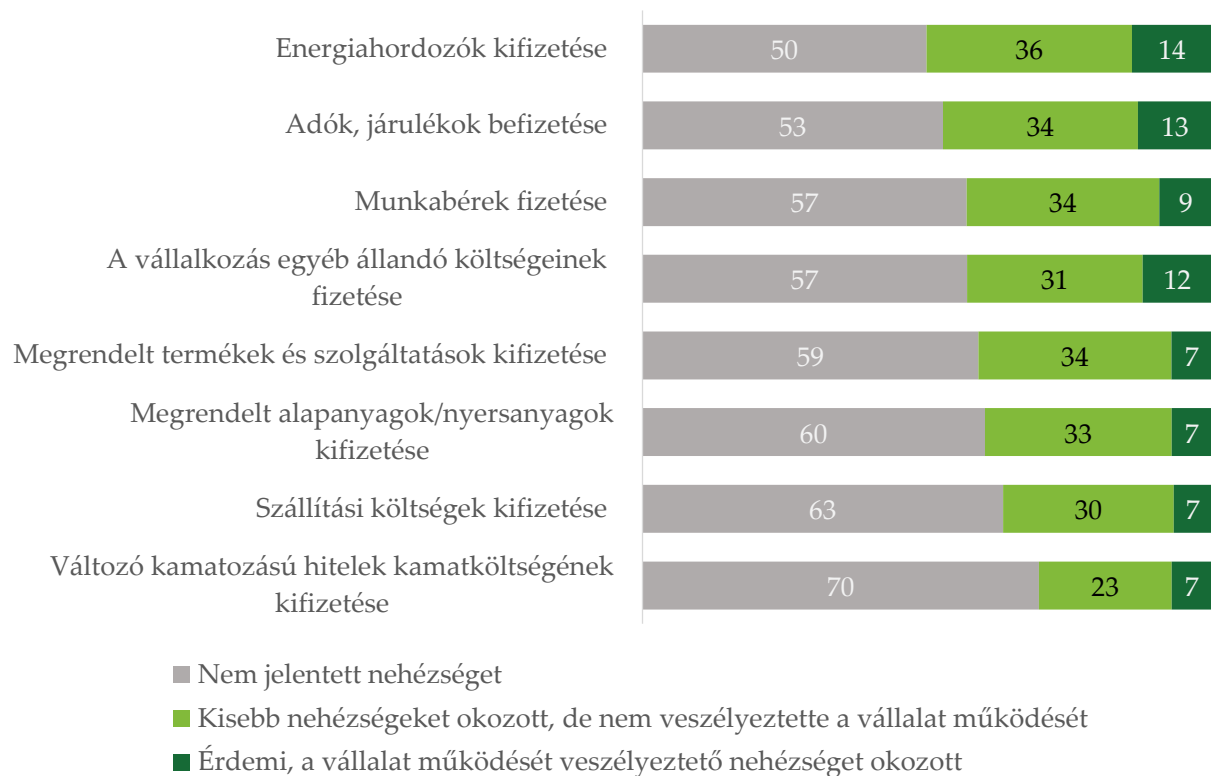
A legtöbb vállalkozásnak a 2023 áprilisát megelőző hónapokban az energiahordozók kifizetése jelentette a legnagyobb pénzügyi problémát, a cégek 14 százalékának érdemi, a vállalat működését veszélyeztető nehézséget okozott, további 36 százaléknak pedig kisebb nehézségeket okozott ez a kötelezettség, de nem veszélyeztette a vállalat működését. A második leggyakrabban említett pénzügyi nehézség az adók és járulékok befizetése volt, amiről a cégek 13 százaléka mondta azt, hogy érdemi nehézséget okozott, 34 százaléknál pedig kisebb nehézséget jelentett. Vagyis minden második cégnek gondot jelentett az energiahordozók és az adók, illetve járulékok kifizetése az április előtti időszakban. A munkabérek kifizetése szintén a megkérdezettek jelentős hányadának okozott gondot: a vállalkozások közel tizedének érdemi nehézséget, míg 34 százalékának kisebb nehézséget jelentett.

Összességében azt láthatjuk, hogy a vizsgált tényezők kifizetése – a szállítási költségek és a hitelek kamatköltségének kifizetésétől eltekintve – legalább a válaszadók 40 százalékának gondot jelentett az áprilist megelőző hónapokban.

Versenytársak tevékenységének felfüggesztésével, piaci kilépésével kapcsolatos percepciók

A felmérésben a válaszadókat arra kértük, hogy 1-től 5-ig terjedő skálán jelöljék meg, mennyire számítanak arra, hogy a következő félév folyamán az azonos ágazatba tartozó, hasonló tevékenységet végző versenytársaik felfüggesztik tevékenységüket, kilépnek a piacról. A megkérdezett vállalatvezetők 60 százaléka egyáltalán nem vagy inkább nem tarja valószínűnek, hogy versenytársai felfüggesztik tevékenységüket vagy kilépnek a piacról az elkövetkező fél év folyamán. Viszont 18 százalékuk nagyon vagy inkább valószínűnek tartja, hogy lesznek ilyen konkurensei. 2022 októberéhez képest csökkent azok aránya, akik valószínűnek tartják, hogy versenytársaik felfüggesztik tevékenységüket vagy kilépnek a piacról, és nőtt azok aránya, akik ezt nem tartják valószínűnek.

1. ábra: A vállalatok pénzügyi nehézségei az elmúlt hónapokban, 2023. április, százalék

Forrás: GVI 2023

A MINIMÁLBÉR EMELÉSÉRE ADOTT VÁLLALATI VÁLASZOK ÉS BÉREMELÉSI TERVEK A HAZAI CÉGEK KÖRÉBEN

Elemzésünk a hazai vállalkozások 2023-as minimálbér-emelésre adott reakcióit, valamint a bérekkel kapcsolatos várakozásait mutatja be. Az elemzés az MKIK GVI féléves, 2023. áprilisi konjunktúrafelvételének adatain alapul, melynek keretében összesen 2061 hazai vállalkozást kérdeztünk meg.

A versenyszférához sorolt hazai cégek majdnem kétharmada (61%) emelte vagy fogja még idén emelni az árait a minimálbér emelésére reagálva, fele (51%) pedig jelezte, hogy a tervezett beruházásokat elhalasztja. 2023-ra vonatkozóan a cégek 83%-a hajtott végre vagy tervez végrehajtani béremelést: a vállalkozások csaknem fele (49%) több mint 10%-os emelést tervez.

A minimálbér és a garantált bérminimum emelésére adott vállalati válaszok

A hazai vállalkozásoknak a minimálbér, valamint a garantált bérminimum emelésére adott reakciói kapcsán felmérésünkben kilenc olyan lépést vizsgáltunk, amelyekre a minimálbér, illetve a szakképzetteknek járó garantált bérminimum 2023. január 1-jétől történő emelése után sor kerülhet egy Magyarországon működő vállalkozásnál.

A vizsgált lépések közül legnagyobb arányban az áremelést említették a válaszadók: a cégek majdnem kétharmada (61%) emelte vagy fogja még idén emelni az árait a minimálbér emelésére reagálva. A válaszadók fele (51%) jelezte, hogy a tervezett beruházásokat elhalasztják, 41%-uk pedig azt válaszolta, hogy a tervezett létszámfelvételek 2023-ban elmaradnak a cégnél. A tavalyi, azaz 2022 tavaszi

felmérésünk eredményeihez képest minden minimálbér-emelésre adott vállalati reakció gyakorisága nőtt 1-21 százalékponttal: legjelentősebb mértékben a tervezett beruházások elhalasztása (21 százalékponttal), a tervezett létszámfelvétel elmaradása (14 százalékponttal) és a minimum felett keresők bérének emelése (10 százalékponttal).

A cégek háromnegyede (76%) az üzleti stratégiája módosításával kezeli 2023-ban a minimálbér emelését: ennek keretében elhalasztja/elhalasztotta a korábban tervezett beruházásait, illetve a tervezett létszámfelvételt, vagy emelte/emeli termékei árát. Azon vállalkozások aránya, amelyek az érintett dolgozók béren kívüli juttatásainak vagy mozgóbérének csökkentése mellett döntöttek a minimálbér emelésének hatására, 28%. Emellett a vállalkozások hasonló arányban (27%) hoztak foglalkoztatásra vonatkozó lépéseket: ezeknél a cégeknél már sor került, vagy sor fog kerülni elbocsátásokra, a munkakörök, feladatok módosítására, vagy arra, hogy részmunkaidős foglalkoztatássá alakítják át a béremelésben érintett dolgozók foglalkoztatását..

1. ábra: Azon vállalkozások aránya, amelyeknél a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelése nyomán sor került / sor fog kerülni a felsorolt lépésekre 2023-ban, százalék

Forrás: GVI 2023

Bruttó bérek változása 2022-ben és 2023-ban

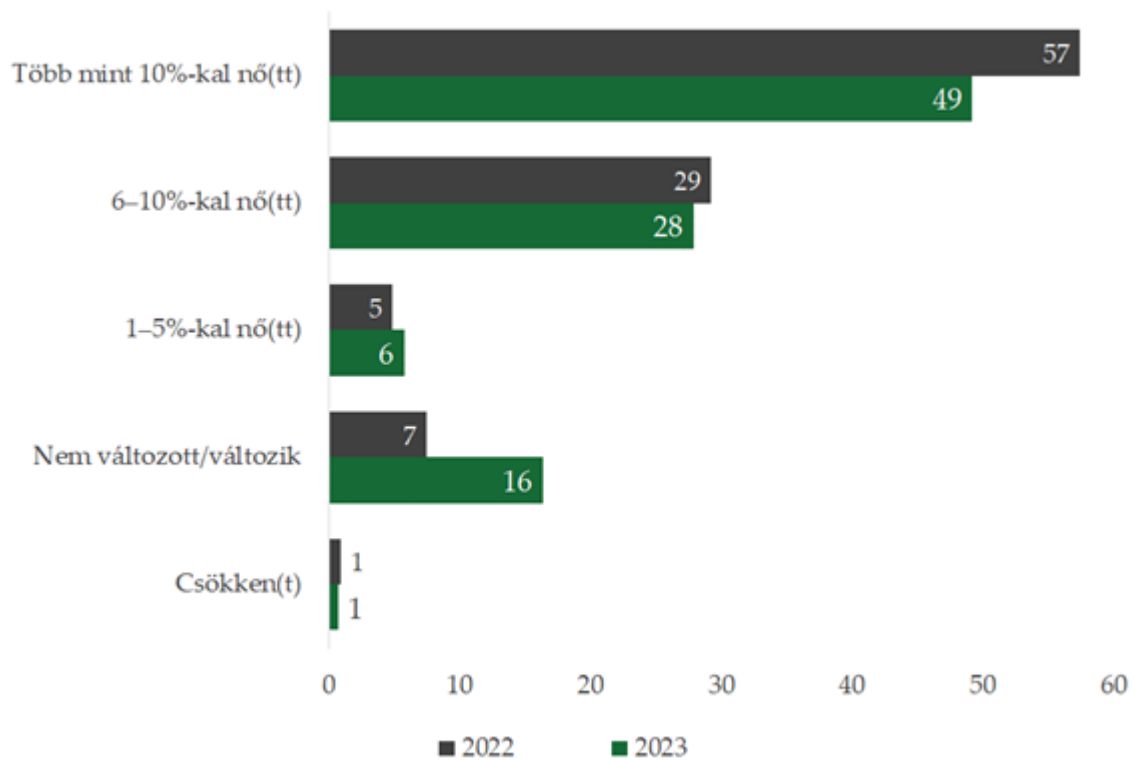
2022-ben a vállalkozások elsöprö többségénél (92%) nörttek a bérek, több mint felénél (57%) a béremelés mértéke meghaladta a 10%-ot.

2023-ra vonatkozóan a cégek 83%-a hajtott végre vagy tervez végrehajtani béremelést, minden hatodik vállalkozások (16%) stagnálást jelzett, míg 1%-uk egyenesen bércsökkenésre számít. Amellett, hogy a 2023-ban béremelést tervező cégek aránya alacsonyabb, a vállalkozások béremelés mértékével kapcsolatos várakozásai is elmaradnak némileg a 2022-ben megvalósultaktól: a cégek 49%-a tervez több mint 10%-os, 28%-a 6–10%-os, 6%-a pedig 1–5%-os béremelést.

A vállalatméret növekedésével nő azoknak a cégeknek az aránya, amelyek 2022-ben bért emeltek, illetve 2023-ban béremelést hajtanak végre. A 10 fő alatti mikrovállalkozások körében 62%, a 10-49 fös cégek körében 87%, az 50-249 fös középállalkozások esetében 86%, a 250 fő feletti nagyvállalatok esetében pedig 91% a béremelést tervezők aránya.

Az egyes gazdasági ágazatok közül a szolgáltatások (77%) területén működő vállalkozások, illetve az építőipari cégek (74%) között a legalacsonyabb, míg az ipari cégek (96%) körében a legmagasabb a béremelést végrehajtó és tervező vállalkozások aránya.

2. ábra: Bruttó bérek változása 2022-ben és 2023-ban, százalék

Forrás: GVI 2022, 2023

NEMZETKÖZI TENDENCIÁK

A termelési, fogyasztási és foglalkoztatási helyzet alakulása egyes, nemzetközileg fontos gazdaságokban, összehasonlítva a szakértői várakozásokkal és a megelőző időszakokkal.

		Vonatkozási időszak	Tényadat	Várakozások	Előző időszak
Németország	Munkanélküliségi ráta	(június)	5,7%	5,6%	5,6%
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(június)	40,6	41,0	43,2
	IFO üzleti bizalmi index ¹	(június)	88,5	83,6	91,5
Franciaország	INSEE üzleti bizalmi index ²	(június)	100,0		100,0
USA	Munkanélküliségi ráta	(június)	3,6%	3,6%	3,7%
	CB fogyasztói bizalmi index	(június)	109,7	104,0	102,5
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(június)	46,3	46,3	48,4
Kína	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(június)	49,0	49,0	48,8

¹ <https://www.ifo.de/en/survey/ifo-business-climate-index>

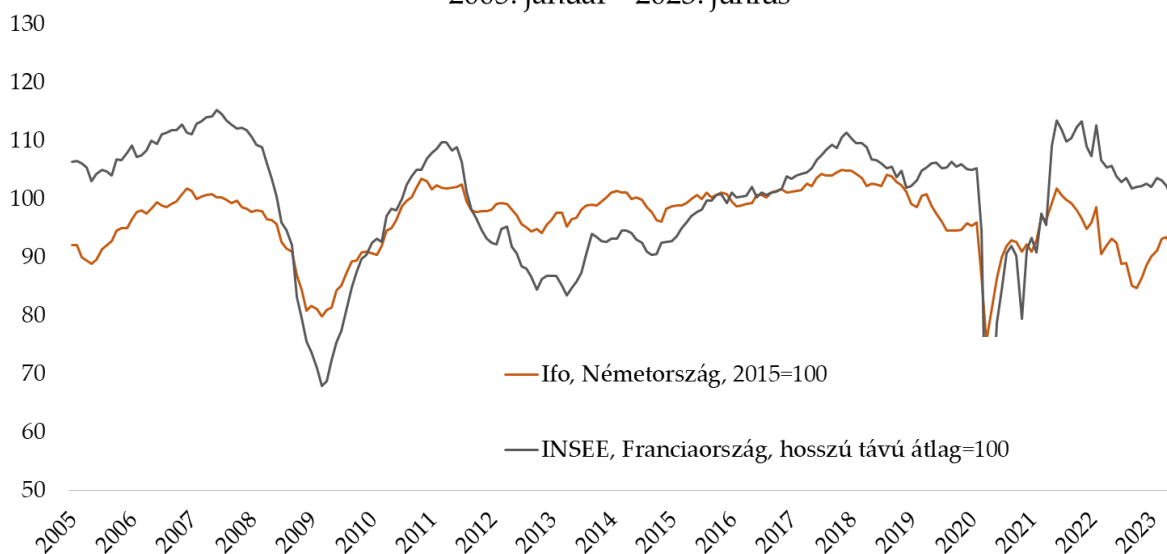
² <http://www.insee.fr/en/themes/indicateur.asp?id=105>

További adatok forrása: <https://www.bloomberg.com/markets/economic-calendar>

Németországban az IFO üzleti bizalmi index értéke jelentősen csökkent májushoz képest. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) az előző hónaphoz képest szintén csökkent. A munkanélküliségi ráta romlott Németországban az előző hónaphoz képest. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi index ugyanazon a szinten maradt, mint az előző hónapban. Az Egyesült Államokban a CB fogyasztói bizalmi index értéke nőtt májushoz képest, és jobban teljesített a vártnál. Az amerikai feldolgozóipari beszerzési menedzserindex értéke csökkent az előző hónaphoz viszonyítva. A munkanélküliségi ráta javult az Egyesült Államokban az előző hónaphoz képest. A kínai beszerzési index értéke kis mértékben nőtt az előző hónaphoz képest.

Üzleti bizalmi indexek alakulása hosszú távon

Az üzleti bizalom megítélése Németországban és Franciaországban, az Ifo és az INSEE vállalati konjunktúra-felmérései alapján,
2005. január - 2023. június

Forrás: www.ifo.de, www.insee.fr

KAPCSOLAT

MKIK GVI
1065 BUDAPEST, LÁZÁR UTCA 10.
TEL: 1/235-05-84
E-MAIL: GVI@GVI.HU
INTERNET: [HTTP://WWW.GVI.HU](http://WWW.GVI.HU)

KÉSZÍTETTE

NYÍRŐ ZSANNA, ELEMZŐ
BACSK DÁNIEL, ELEMZŐ
TÓTH KATALIN, ELEMZŐ

KUTATÁSVEZETŐ

NÁBELEK FRUZZINA, ÜGYVEZETŐ

2023. JÚLIUS 11

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:
MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,
2023. június, Budapest,
2023-07-11